

Toegankelijkheid en diversiteit Voorrangsgroepen en opnamebeleid

Wil je in je opvang meer voorrangsgroepen of kwetsbare gezinnen bereiken? In deze brochure vind je ondersteuning bij de uitwerking van je opnamebeleid. Je krijgt ook uitleg over:

- de voorrangsregels voor opvang met subsidie inkomenstarief of plussubsidie;
- wie de voorrangsgroepen uit de regelgeving zijn.

Inhoud

1. Waarom zijn er voorrangsregels?	2
2. Drempels opsporen en aanpakken	2
Hoe komt het dat kwetsbare gezinnen moeilijk tot in de opvang geraken?	2
Wie bereik je en wie wil je bereiken?.....	3
Hoe krijg je zicht op drempels?	3
Hoe kan je drempels aanpakken?	4
3. Wat zegt de regelgeving over voorrangsregels?	7
Hoe berekenen we de percentages?	7
Voorrangsregels voor subsidie inkomenstarief: concreet.....	7
Voorrangsregels voor Nederlandstalige gezinnen in Brussel.....	9
Voorrangsregels voor plussubsidie: concreet	9
3. Administratie en registratie	10
Voorrang aantonen: door wie en hoe?	10
Registratie: wat en hoe?.....	11
4. Veelgestelde vragen	11
Bijlage 1: Meer uitleg per voorrangskenteken	14
Bijlage 2: aanslagbiljet, aanduiding gezamenlijk belastbaar inkomen	16
Bijlage 3 : model verklaring op erewoord.....	17

1. WAAROM ZIJN ER VOORRANGSREGELS?

Kinderopvang is een recht van elk kind en elk gezin.

Kinderopvang heeft een pedagogische, economische en sociale functie. Kwaliteitsvolle kinderopvang

- ✓ schept kansen voor de ontwikkeling van kinderen;
- ✓ biedt ondersteuning aan gezinnen en draagt bij tot hun integratie in de maatschappij;
- ✓ is een oefenplaats voor 'samen leven'.

Maatschappelijk kwetsbare gezinnen maken helaas nog veel minder gebruik van kinderopvang, ondanks de inspanningen van de kinderopvang en het beleid die op dit vlak al vooruitgang brachten. Door in te zetten op je sociale functie en je voorrangbeleid, kunnen kansengroepen meer gebruik maken van de opvang. Zo draag je bij tot een rechtvaardiger samenleving met kansen voor alle gezinnen.

De voorrangsregels voor opvang met inkomenstarief en plussubsidie omschrijven een aantal kansengroepen waar je in je opnamebeleid minimaal rekening moet mee houden. Hierdoor wordt:

- het gebruik van het aantal plaatsen beter gespreid over verschillende bevolkingsgroepen;
- de kinderopvang ertoe aangezet om extra inspanningen te doen om kansengroepen toe te leiden naar de opvang en om die inspanningen te spreiden over verschillende gezinnen.

2. DREMPELS OPSPOREN EN AANPAKKEN

Hoe komt het dat kwetsbare gezinnen moeilijk tot in de opvang geraken?

Dit kan te maken hebben met een gebrek aan vertrouwen, onwetendheid of een gebrek aan informatie bij die gezinnen zelf, maar heel wat drempels voor kansengroepen zitten ook in het opnamebeleid.

Zeker wanneer er niet voor alle ouders een opvangplaats beschikbaar is, kunnen kwetsbare gezinnen uit de boot vallen. Vaak komt het er op neer dat wie de beste informatie heeft is of wie eerst komt, eerst een plaats krijgt. Kansengroepen hebben zo minder of geen kans op een plaats in de opvang.

Een toegankelijke kinderopvang start dus met het eigen opnamebeleid onder de loep te nemen en de drempels die er kunnen zijn voor kwetsbare gezinnen.

Er zijn heel wat concrete acties die je alleen of samen met anderen kan ondernemen om je kinderopvang meer open te stellen voor kansengroepen.

Wie bereik je en wie wil je bereiken?

De allereerste stap in een opnamebeleid is je bewust worden van de gezinnen die je vandaag bereikt. Zijn ze een weerspiegeling van de buurt waarin je opvang gelegen is?

Breng in kaart welke gezinnen er in jouw buurt en gemeente wonen en welke groepen ondervertegenwoordigd zijn in jouw opvang. Zo kan je ook bewust omgaan met het toekennen van vrije plaatsen en daarbij rekening houden met de voorrangregels.

Hoe kan je nagaan welke gezinnen in jouw gemeente/buurt wonen?

- In de [gemeentelijke cijfers kansarmoede](#) kan je zien wat het percentage kansarmoede is in jouw gemeente of deelgemeente.
- In de [cijfers over inkomensgerelateerde opvang](#) kan je zien hoe de spreiding van het inkomenstarief is in jouw gemeente en van waar de kinderen in de opvang in jouw gemeente komen.

Hoe krijg je zicht op drempels?

Vervolgens breng je zo goed mogelijk in kaart welke drempels er zijn. Doe dit samen met je team of samen met andere opvangvoorzieningen in het Lokaal Overleg Kinderopvang.

Een handige manier is om de toegankelijkheid te screenen met de 7 B's:

1. **Bereikbaar** Is je opvang makkelijk bereikbaar? Ook met het openbaar vervoer? Doe je inspanningen om gezinnen te bereiken die de weg naar een website of Facebook niet vinden?
2. **Beschikbaar** Worden plaatsen onmiddellijk toegekend aan ouders bij het inschrijven? Of is er een wachtperiode vooraleer plaatsen worden toegekend? Worden daardoor ook plaatsen toegekend aan kwetsbare gezinnen? Heb je plaatsen vrij in je opvang voor mensen die snel opvang moeten hebben of waarvoor opvang plots start?
3. **Betaalbaar**: Welke financiële drempels zijn er? Welk tarief vraag je als de respijtdagen op zijn? Hoeveel extra kosten vraag je? Geef je ondersteuning bij de aanvraag van een attest inkomenstarief? Worden ouders geïnformeerd over de mogelijkheid om een individueel verminderd tarief aan te vragen? Ga je in gesprek bij moeilijkheden rond betaling van de facturen?
4. **Begrijpbaar** Is het duidelijk voor ouders wat de spelregels zijn, wat jij van hen verwacht en wat ze van jou mogen verwachten? Is je huishoudelijk reglement eenvoudig en helder geformuleerd?
5. **Bruikbaar**. Hoe flexibel ben je in de opmaak van het opvangplan of de aanpassing ervan wanneer de omstandigheden veranderen? Hoeveel dagen moeten ouders minimaal gebruik maken van de opvang? Heb je ruimere openingsmomenten?
6. **Betrouwbaar** Voelen ouders zich welkom en worden ze erkend in hun ouderrol?
7. **Bekend** Hoe verspreid je je aanbod? Werk je samen met toeleiders?

Instrumenten

- [Drempellijst kinderopvang](#): drempellijst specifiek ontwikkeld voor de kinderopvang
- [Drempelmeter](#): methodiek om je drempels op te sporen, ook bruikbaar voor kinderopvang
- [Vragenlijst opnamebeleid groepsopvang](#)
- [Vragenlijst opnamebeleid gezinsopvang](#)

Tip

Wat je veel zal helpen bij het bewust worden van drempels, is in dialoog gaan met de gezinnen die je zou willen bereiken. Als je hen nog niet of in beperkte mate bereikt, kan je dit doen door contacten op te bouwen met organisaties die deze gezinnen kennen en begeleiden.

- [Verenigingen waar armen het woord nemen](#)
- [Ervaringsdeskundigen in de kansarmoede](#)

Hoe kan je drempels aanpakken?

Eénmaal je zicht hebt op je drempels, kan je concrete stappen zetten om je toegankelijkheid te versterken. Enkele voorbeelden van acties die je kan ondernemen.

Een opnamebeleid uitwerken

Misschien werk je nu met een wachtlijst en ken je gewoon een plaats toe aan de eerste op de wachtlijst? Om je kinderopvang meer open te stellen voor iedereen, werk je best een opnamebeleid uit.

Als je weet welke groepen je meer wil bereiken, kan je een werkwijze uitstippelen die daarmee rekening houdt. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat je scores toekent aan kenmerken van gezinnen en een hogere score toekent aan gezinnen uit doelgroepen die je meer wil bereiken. Hou rekening met de wettelijke voorrangsregels en maak actief gebruik van de ruimte die deze regels je bieden om een eigen beleid te voeren. Of je kan meerdere vragen laten samenkomen en op één moment in de maand toewijzen.

Plaatsen vrijhouden

Hou proactief plaatsen vrij voor gezinnen die tot de voorrangsgroepen behoren en volg permanent op wie er in je opvang zit. Doe de toewijzing op één en hetzelfde moment, bijvoorbeeld een vaste week in de maand. Zo kan je plaatsen toekennen volgens je voorrangsregels in je opnamebeleid en de mix van gezinnen die je wil bereiken.

Samenwerken met toeleiders

Om meer gezinnen uit voorrangsgroepen te bereiken, bouw je best een netwerk uit met andere organisatoren en toeleiders. Toeleiders zijn sociale netwerken en dienstverleningen die de kansengroepen kennen en rechtstreeks met hen samenwerken. Zij ondersteunen deze gezinnen, geven hen een platform of verenigen ze.

Voorbeelden: werkwinkels, OCMW, centra waar Nederlands als 2de taal wordt aangeboden, diensten voor pleegzorg, onthaalbureaus voor nieuwkomers, lokale teams Kind en Gezin, VDAB-opleidingscentra, Verenigingen waar armen het woord nemen....

Maak je aanbod actief bij hen bekend en contacteer hen zelf als je vrije plaatsen hebt of opvangmomenten wil melden waar je bezetting lager ligt.

Tip

Op [de website](#) vind je materiaal over kinderopvang op maat van toeleiders en kansengroepen:

- een praktisch document voor toeleiders
- kinderopvang en inkomenstarief in beeld
- filmpjes voor ouders over het reilen en zeilen in de opvang, ook in Engels en Frans

Werk maken van je intakeprocedure

Zorg ervoor dat je op een laagdrempelige manier voldoende informatie hebt over een gezin. Zo kan je doordacht en in lijn met je beleid een plaats toewijzen. Leg ouders uit waarom je deze informatie graag wil krijgen.

Tip

Je kan de vragen aan ouders best zo eenvoudig mogelijk stellen en achteraf bij de intake via de verklaring op eer (zie bijlage 3) of het attest inkomenstarief checken.

Inspiratie

Landelijke Kinderopvang maakte [een laagdrempelig intakeformulier](#).

Het bereik van de voorrangsgroepen op het Lokaal Overleg brengen

Samen weet en kan je meer.

- Analyseer samen de situatie in jouw gemeente/stad. Ervaren de andere opvangvoorzieningen problemen met het behalen van de vereiste percentages voorrangsgroepen of kwetsbare gezinnen? Je kan hiervoor de cijfers op onze website gebruiken (zie hierboven puntje 2).
- Als er voldoende vertrouwen en ruimte is, kan je onderlinge verschillen in bereik bespreken en tips of suggesties uitwisselen.
- Denk ook na over acties die jullie samen kunnen nemen, zoals afspraken met toeleiders of afspraken rond doorverwijzing.

Tip

Een handig [doe-pakket](#) boordevol materiaal en achtergrond om de toegankelijkheid van kinderopvang bespreekbaar te maken op het Lokaal Overleg Kinderopvang

Samenwerken met het Lokaal Loket Kinderopvang

Een [Lokaal Loket Kinderopvang](#) heeft de opdracht om kansengroepen te helpen in hun zoektocht naar kinderopvang. Als het loket een goede samenwerking met toeleiders heeft uitgebouwd, biedt dit voor jou ook heel wat kansen om gezinnen uit die doelgroepen te bereiken.

Maak concrete afspraken met het loket en de andere opvanginitiatieven over doorverwijzing van deze gezinnen.

Is er nog geen Lokaal Loket Kinderopvang, bekijk dan in het Lokaal Overleg of dit een meerwaarde kan betekenen voor de toegankelijkheid van de opvang voor kansengroepen.

Ook het overwegen waard

- Werk met **flexibele opvangplannen of oefenopvangplannen**. Tijdens de eerste maanden kunnen ouders oefenen. Zo ervaren ze wat ze nodig hebben aan opvangdagen. Stap voor stap wordt er met de ouders gewerkt naar een vaster opvangplan.
- Zijn de **openingsuren** aangepast aan de noden? Is er occasionele of flexibele opvang mogelijk?
- Zet in op permanente **vorming en sensibilisering** van je team over het belang van kinderopvang, de sociale functie en omgaan met diversiteit.
- Heb je als organisator gezinsopvang **locaties** in alle wijken/buurtten van de gemeente? Kan je acties nemen om nieuwe onthaalouders te werven in buurten waar de nood aan opvang hoog is en waar veel kwetsbare gezinnen wonen?
- Maak je aanbod en de meerwaarde van kinderopvang **zichtbaar** voor iedereen (bijvoorbeeld: kinderopvang is meer dan verzorgen alleen, ook kinderen van ouders die niet werken zijn welkom, enz.):
  - via verschillende kanalen (website, krant van de gemeente, buurtfeest, enz.)
  - op meerdere tijdstippen, herhaaldelijk
  - op een toegankelijk manier (eenvoudig taalgebruik, in verschillende talen, gebruik van visualisaties en pictogrammen, enz.)

Meer weten

- [Algemene info over diversiteit in de kinderopvang](#)
- Handleiding 'Kinderopvang met sociale functie: een plaats waar kinderen, ouders, medewerkers en buurt elkaar ontmoeten', te bestellen via [VBJK](#)
- Meer info over '[Gezinnen en diversiteit](#)' in [MeMoQ](#)

3. WAT ZEGT DE REGELGEVING OVER VOORRANGSREGELS?

Elke organisator die een subsidie inkomenstarief (trap 2) of een plussubsidie (trap 3) ontvangt, moet in het opnamebeleid de wettelijke voorrangsregels toepassen. Het overzicht van de kenmerken van de gezinnen die in aanmerking komen voor voorrang vind je in de tabel in bijlage 1.

De regelgeving houdt een dubbele verplichting in:

- **een resultaatsverbintenis:**
  - inkomenstarief: op jaarbasis moet minstens 20% van de opgevangen kinderen uit voorrangsgroepen komen
  - plussubsidie: op jaarbasis moet
    - minstens 20% van de opgevangen kinderen uit de voorrangsgroepen komen
    - minstens 30% van de opgevangen kinderen uit kwetsbare gezinnen komen
- **een inspanningsverbintenis:** zolang de vereiste 20 % niet bereikt is, moet de organisator bij de keuze tussen meerdere opvangvragen, eerst ingaan op de vraag uit de voorrangsgroep.
  - Bij plussubsidie is er absolute voorrang voor kwetsbare gezinnen, dus ook als de 30 % is bereikt.

Hoe berekenen we de percentages?

- We berekenen het percentage op het **totaal aantal opgevangen baby's en peuters op jaarbasis**. Dit is elke baby en peuter voor wie er minstens één opvangprestatie in dat kalenderjaar is. Kleuters worden niet meegeteld.
- Zodra je weet dat een gezin aan een kenmerk beantwoordt, tel je dit kenmerk mee voor het volledig lopende kalenderjaar én voor de rest van de opvangperiode bij dezelfde organisator, zelfs als de situatie achteraf wijzigt.
- We berekenen het percentage **over alle kinderopvanglocaties van de subsidiegroep** die voldoen aan de voorwaarden van de subsidie inkomenstarief of plussubsidie.

Voorrangsregels voor subsidie inkomenstarief: concreet

Inspanningsverbintenis

Wanneer er meerdere opvangvragen zijn voor 1 plaats, geeft de organisator voorrang aan:

- werk en/of opleiding (1)¹
- alleenstaanden (2)
- gezinnen met een laag inkomen (3)
- pleegkinderen (4)
- broers/zussen (5)

Het volstaat dat een gezin voldoet aan één van de 5 kenmerken.

Meer info over deze kenmerken: zie bijlage 1;

¹ De nummers na de kenmerken verwijzen naar de nummering in de tabel in bijlage 1.

Opgelet

- Er is absolute voorrang aan wie kinderopvang nodig heeft in het kader van de werksituatie. Dit geldt voor iedereen die werk zoekt, werk wil houden of een beroepsgerichte opleiding volgt. Zolang de 20% niet behaald is, kan je afwijken van deze absolute voorrang voor de werksituatie.
- Je mag voor de rest zelf kiezen welke rangorde je toepast en welke scores je aan elk kenmerk toekent.
- Eens de 20 % bereikt is, mag je zelf andere kenmerken toevoegen en de rangorde ervan bepalen.
- Naast de wettelijke voorrangsregels kan je nog andere, eigen voorrangsregels toepassen, als dit niet ingaat tegen de wettelijke regels zoals het verbod op discriminatie. Voorbeeld: niet toegelaten, kinderen van een bepaalde huidskleur voorrang geven. Wel toegelaten: als een ziekenhuis opvang organiseert, kan je na de wettelijke voorrangscriteria ook voorrang geven aan gezinnen waarvan een ouder in het ziekenhuis werkt.

Resultaatsverbintenis

Minstens 20 % van alle kinderen die je op jaarbasis opvangt, zijn kinderen van gezinnen met minstens 2 van de volgende kenmerken:

- werk en/of opleiding (1)
- alleenstaanden (2)
- gezinnen met een laag inkomen (3)
- pleegkinderen (4)

Een kwetsbaar gezin telt steeds mee voor de berekening van de 20 %!

Minimumcombinaties uit de voorrangsgroepen subsidie inkomenstarief

	Werk/opleiding	Alleenstaand	Laag inkomen	Pleegkind
Combinatie 1				
Combinatie 2				
Combinatie 3				
Combinatie 4				
Combinatie 5				
Combinatie 6				

Voorrangsregels voor Nederlandstalige gezinnen in Brussel

De voorrang aan Nederlandstalige gezinnen (7) is enkel voor kinderopvanglocaties in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Je moet zelf een percentage bepalen.

- Dit % moet je objectief en redelijk kunnen verantwoorden, rekening houdend met de populatie uit de buurt en evenredig met het doel om Nederlandstalige kinderen voldoende continuïteit te geven met die taal in de kinderopvang.
- Dit percentage is maximum 55% en minimum één kind.
- Organisatoren die gesubsidieerd worden door de VGC moeten voorrang geven aan Nederlandstalige gezinnen voor maximaal 55%. In dat geval moet je als opvang een inspanning doen om deze 55% te halen.

Opgelet

- Er mogen in je opvang meer dan 55 % kinderen uit NL-talige gezinnen aanwezig zijn, maar je kan geen voorrang geven aan deze specifieke doelgroep voor meer dan 55 %.
- Wat onder 'Nederlandstalig gezin' verstaan wordt, is vastgelegd in de regelgeving. Als een gezin een traject naar het Nederlands volgt, maar nog niet voldoet aan de vereiste taalkennis, valt dit strikt gezien niet binnen deze wettelijke 'voorrangscategorie'. Als de organisator dit objectief verantwoordt in zijn opnamebeleid, kan het volgen van een traject naar het Nederlands wel opgenomen worden als een eigen voorrangsregel.

Voorrangsregels voor plussubsidie: concreet

Inspanningsverbintenis

Wanneer er een aanvraag is van een kwetsbaar gezin (6), krijgt deze aanvraag altijd voorrang, ook als de 30% is bereikt.

Ook de absolute voorrang voor werk vervalt dan. Meer info over de definitie van een kwetsbaar gezin: zie bijlage 1.

Resultaatsverbintenis

Bovenop de te behalen 20% gezinnen met voorrangskennmerken voor inkomenstarief, zijn minstens 30% van alle kinderen die je op jaarbasis opvangt, kinderen zijn van kwetsbare gezinnen.

- Stel dat je bij de 20% voor trap 2 geen enkel kwetsbaar gezin zou hebben, dan moet je 20% + 30% behalen.
- Als de 20% voor trap 2 enkel bestaat uit kwetsbare gezinnen, dan moet je voor trap 3 nog 10% kinderen uit kwetsbare gezinnen opvangen.

Minimumcombinaties kwetsbaar gezin - plussubsidie

	Werk/opleiding	Alleenstaand	Laag inkomen	Pleegkind	Problematische gezondheids- of zorgsituatie*	Laag opleidingsniveau
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

3. ADMINISTRATIE EN REGISTRATIE

Elke organisator is verplicht om het opnamebeleid en de voorrangregels op te nemen in het huishoudelijk reglement.

Zie ook brochure huishoudelijk reglement en schriftelijke overeenkomst op www.kindengezin.be, ga naar '[Kinderopvang > Sector baby's en peuters > Ouders > Huishoudelijk reglement en schriftelijke overeenkomst](#)'.

Voorrang aantonen: door wie en hoe?

Je hebt de verantwoordelijkheid om vast te stellen dat een bepaald gezin aan de kenmerken beantwoordt. Maar het is ook aan het gezin dat van de voorrang gebruik wil maken om de noodzakelijke informatie te geven. Het gaat om objectieve kenmerken die je op een objectieve wijze moeten vaststellen.

Het gezin kan ondersteund worden door een toeleider. Een toeleider is om het even welke organisatie die het gezin begeleidt en die een rol kan spelen om het gezin toe te leiden naar de kinderopvang. Bijvoorbeeld OCMW, regioverpleegkundigen en gezinsondersteuners van Kind en Gezin, Huis van het Nederlands, VDAB, Vereniging waar armen het woord nemen, ... Een toeleider kan enkel informatie doorgeven aan de opvang als de ouder hiervoor toestemming geeft.

Tip

Behalve voor kennis Nederlands¹ in Brussel-Hoofdstad, bepaalt de regelgeving niet op welke manier je de informatie aantoont. Probeer in een gesprek met het gezin zicht te krijgen op de situatie. Om dit te vergemakkelijken kan je bij de intake gebruik maken van **een verklaring van de ouder op erewoord** (zie voorbeelddocument in bijlage 3).

- Deze verklaring kan op zich volstaan als bewijs. Aanvullend mag je bijkomende attesten vragen, maar dit is niet verplicht.
- Het is ook belangrijk om ouders tijdens een gesprek uit te leggen waarom je deze informatie vraagt. Je kan het document samen invullen in plaats van het met hen mee te geven en thuis te laten invullen.
- Ook de toeleider kan betrokken worden bij het invullen van dit document.

Registratie: wat en hoe?

Kind en Gezin volgt de toepassing van de voorrangregels op.

Je registreert

1. het totaal aantal opgevangen kinderen
2. het totaal aantal kinderen uit voorrangsgroepen/kwetsbare gezinnen
3. het aantal kinderen per voorrangskennmerk.

Meer informatie vind je in de brochure jaarregistraties. Kijk op www.kindengezin.be en ga naar '[Kinderopvang > Sector baby's en peuters > Procedures en formulieren > beheer en organisatie](#)'.

4. VEELGESTELDE VRAGEN**Mag de opvang plaatsen vrijhouden om deze 20% / 30% te kunnen realiseren?**

Je mag plaatsen vrijhouden voor voorrangsgroepen, maar je bent niet verplicht om dit te doen. Je hoeft ook niet af te wachten tot er een vraag naar opvang uit de voorrangsgroepen gesteld wordt. Het beste is om proactief te werk te gaan: je maakt je opvangaanbod actief bekend bij ouders en toeleiders die deze voorrangsgroepen bereiken. Zo zal het gevraagde aantal plaatsen voor voorrangsgroepen sneller ingevuld geraken.

Wat als de opvang al volzet is?

Het is niet de bedoeling om het percentage voorrangsgroepen te behalen door kinderen aan de deur te zetten die niet tot de voorrangsgroepen behoren en al definitief een plaats toegewezen kregen. Maar op termijn kan je je opnamebeleid bijstellen en overwegen om plaatsen proactief vrij te houden om voldoende gezinnen te bereiken uit voorrangsgroepen of kwetsbare gezinnen.

Wat met regionale verschillen?

Kinderopvanglocaties in een stedelijke context krijgen misschien meer vragen uit voorrangsgroepen dan kinderopvanglocaties in een landelijke context. Als je de 20% / 30% nog niet bereikt, is het belangrijk dat je nagaat welke drempels naar voorrangsgroepen er zijn in je opvang en dat je kan aantonen dat je inspanningen doet om een voorrangbeleid te realiseren. Zijn de kansarmoedecijfers in jouw gemeente laag of is het gemiddelde dat alle opvang in jouw gemeente behaalt laag, dan kan het behalen van de wettelijke voorrangsgroepen niet evident zijn. Kind en Gezin zal hier rekening mee houden in de opvolging.

Moet je altijd 20% / 30% uit de voorrangsgroepen in de opvang hebben?

De regelgeving bestaat uit een dubbele verplichting:

- bij opvangvragen voorrang geven aan de vragen van gezinnen uit de voorrangsgroepen; (inspanningsverbintenis)
- een bepaald percentage kinderen van gezinnen uit voorrangsgroepen behalen (resultaatsverbintenis).

Als je geen aanvragen van voorrangsgroepen krijgt, kan je er ook geen voorrang aan geven. Het is wel belangrijk dat je nagaat welke drempels naar voorrangsgroepen er zijn in je opvang en dat je inspanningen doet om een voorrangbeleid te realiseren.

Geldt dit percentage voor elke onthaalouder aangesloten bij een dienst ?

Het percentage wordt geëvalueerd op niveau van de subsidiegroep, dit betekent voor alle onthaalouders van de betrokken organisator in een bepaalde zorgregio. Maar Kind en Gezin vraagt wel om te rapporteren op locatieniveau. Op die manier kan de vertegenwoordiging van kwetsbare gezinnen in die locatie vergeleken worden met de gemeentelijke kansarmoedecijfers.

Wat gebeurt er met de gegevens die gerapporteerd worden ?

Kind en Gezin zal deze gegevens verwerken en opvolgen. Organisatoren die de vereiste percentages niet behalen voor één of meer subsidiegroepen zullen opgevolgd worden via een handhavingstraject.

Hoe kan je weten of een gezin een inkomen heeft dat lager is dan 28.757,06 euro (bedrag 2019)?

- Om te weten of een gezin een gezamenlijk belastbaar inkomen op jaarbasis heeft dat hoger of later is dan 28.757,06 euro, ben je aangewezen op het aanslagbiljet (zie bijlage 1, 6b en bijlage 2).
  - **Opgelet ! Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Neem een kijkje op de [website](#) voor het huidig bedrag, tabblad IKT-bedragen.**
- Je kan bij de vraagstelling aan ouders eenvoudigweg vragen of het gezin een netto gezamenlijk inkomen heeft dat lager ligt dan 1800 euro per maand.
- Voor een correcte registratie achteraf, kan je checken of het gezin al dan niet voldoet aan de inkomensgrens op basis van het attest inkomenstarief. Dit is zo als het inkomenstarief van het gezin plus de kinderkorting lager of gelijk is aan 11,07 euro per dag (jaarlijks geïndexeerd: zie [website](#), tabblad IKT-bedragen).
  - Voorbeeld 1: een gezin heeft een inkomenstarief van 8,72 euro en drie kinderen ten laste (allemaal jonger dan 12 jaar), dus recht op 2 x kinderkorting: 8,72 euro + (2 x 3,34 euro) = 15,4 euro. Dit gezin komt niet in aanmerking voor voorrang op basis van het inkomen.
  - Voorbeeld 2: een gezin heeft een inkomenstarief van 6 euro en twee kinderen ten laste (allemaal jonger dan 12 jaar), dus recht op 1 x kinderkorting: 6 euro + 3,34 euro = 9,34 euro. Dit gezin komt wel in aanmerking voor voorrang op basis van het inkomen.

Uitzondering

Als de ouder een individueel verminderd tarief gekregen heeft, is het mogelijk dat het gezamenlijk belastbaar inkomen toch hoger is dan de wettelijke grens.

BIJLAGE 1: MEER UITLEG PER VOORRANGSKENMERK

Voorrangsgroep	Wettelijke omschrijving	Toelichting
1. Werk en/of opleiding	Nood hebben aan kinderopvang om werk te zoeken of te houden of om een beroepsgerichte opleiding te volgen	De werksituatie is ruim op te vatten. Het gaat niet enkel om nood aan kinderopvang omdat de ouders of één van beide ouders aan het werk is/zijn, maar ook omdat ze tijd en ruimte nodig hebben om een job te zoeken of om een opleiding te volgen die de kansen op de arbeidsmarkt vergroot. Ook het volgen van een inburgeringstraject of Nederlandse taallessen vallen hieronder.
2. Alleenstaanden	Alleenstaanden	Dit betekent niet gehuwd zijn of niet samenwonend zijn met een persoon van wie het inkomen in aanmerking komt voor de bepaling van het inkomenstarief.
3. Laag inkomen	Inkomen lager dan 28.757,06 euro (bedrag 2019)	Het gaat over het gezamenlijk belastbaar inkomen op jaarbasis. Het houdt niet alleen het beroepsinkomen in, maar ook andere vormen van inkomen zoals huur of roerende opbrengsten. Dit kan ook over een vervangingsinkomen gaan. Aftrekbare bestedingen zijn bijvoorbeeld onderhoudsbijdrage voor de kinderen. Voor samenwonende partners moet dit samengevoegd worden. In bijlage 2 vind je een concrete aanwijzing waar je dit bedrag kan vinden op het aanslagbiljet.
4. Pleegkinderen	Pleegkinderen die kinderopvang nodig hebben	Het gaat om pleegzorg die geregeld is via een dienst voor pleegzorg. De voorrang geldt voor het pleeggezin en niet voor het biologisch gezin van het pleegkind. Deze gezinnen hebben niet alleen voorrang, maar hebben ook recht op het minimumtarief.
5. Broer of zus	Kinderen van wie een broer of zus in de kinderopvanglocatie opgevangen wordt	Dit gaat om kinderen die deel uitmaken van hetzelfde gezin. Het kan dus zowel om biologische broers of zussen gaan, als om kinderen in een nieuw samengesteld gezin. Opgelet! Ook al geef je voorrang aan deze kinderen, ze tellen niet meer voor de berekening van de 20%.
6. Kwetsbaar gezin	<i>Minstens beantwoorden aan twee van de volgende kenmerken, waarvan minstens laag inkomen, een problematische gezondheids- en/of zorgsituatie OF een laag opleidingsniveau</i>	
a. Werk en/of opleiding	Nood hebben aan kinderopvang om werk te zoeken of te houden of om een beroepsgerichte opleiding te volgen	Zie 1
b. Laag inkomen	Inkomen lager dan 28.757,06 euro (bedrag 2019)	Zie 3

c. Alleenstaanden		Zie 2
d. Problematische gezondheids- en/of zorgsituatie	Beantwoorden aan <i>minstens één van de volgende drie</i> kenmerken	
1. Gezinslid met een handicap	Volwassen gezinslid met een handicap: de handicap vermeld in artikel 135, eerste lid, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen Minderjarig gezinslid met een handicap: in aanmerking komen voor de zorgtoeslag in het Groeipakket	Als gezinslid moet hier begrepen worden een persoon die verantwoordelijkheid draagt voor het kind. Een broer of zus van het opgevangen kind komt dus niet in aanmerking. Volwassene met een handicap = persoon die in aanmerking komt voor belastingvermindering. Minderjarige met een handicap = minderjarige met een handicap die in aanmerking komt voor de zorgtoeslag in het Groeipakket
2. Gezinslid met verminderd zelfzorgvermogen	Artikel 2, 2° decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering	Gezinslid moet hier begrepen worden als een persoon die verantwoordelijkheid draagt voor het kind. Het gaat om een persoon die voor zelfzorg is aangewezen op de hulp van vrienden, familie of zorgverleners. Onder zelfzorg wordt verstaan de zorg die nodig is om te voorzien in eigen basisbehoeften, huishoudelijke activiteiten, mogelijkheden om sociale contacten te leggen, om zich te ontplooiën en zich te oriënteren in tijd en ruimte.
3. Sociale of pedagogische redenen	In de context van hulpverlening of van inburgering van het gezin is het voor de kinderen om sociale of pedagogische redenen wenselijk dat ze overdag opgevangen worden	Hier is het criterium dat het gezin professioneel begeleid wordt. Deze begeleiding door een derde ruim opgevat worden. Zo komen bijvoorbeeld begeleiding door een regioverpleegkundige van Kind en Gezin of begeleiding voor schuldbemiddeling bij OCMW in aanmerking. Als een organisator dit goed kan motiveren, kan een uitzondering gemaakt worden op de begeleiding door een andere professional.
e. Laag opleidingsniveau	Wat het opleidingsniveau betreft, geen diploma secundair onderwijs erkend door de Vlaamse Gemeenschap hebben	Geen van beide ouders heeft een diploma secundair onderwijs.
7. Nederlandstalige ouders ⁶	Kinderen waarvan minstens één ouder het Nederlands voldoende machtig is.	Het Nederlands voldoende machtig zijn moet aangetoond worden via de door het decreet bepaalde bewijzen. Ofwel heeft men Nederlandstalig onderwijs gevolgd, ofwel kan men Nederlandse taalkennis op niveau B1 van het Europees Referentiekader aantonen.

⁶ Enkel voor opvanglocaties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met subsidie inkomenstarief of plussubsidie.

BIJLAGE 2: AANSLAGBIJLET, AANDUIDING GEZAMENLIJK BELASTBAAR INKOMEN

Rep.-Nr. : 10500..30800
Inkomsten 2012 - AJ 2013
pagina : 5 / 6

Detail van de berekening (vervolg)

Afzonderlijk belastbare beroepsinkomsten

Belastbaar tegen	25,00 %	1.983,15
Belastbaar tegen	1,80 %	1.267,35
Totaal		3.250,50
Netto inkomen		3.250,50

TEST

Gezamenlijk belastbaar inkomen

Inkomsten onroerende goederen	1.605,33	
Beroepsinkomsten		
- Wedden, lonen, enz.	4.865,33	984,00
- Vervangingsink., pens. en brugg.	6.598,14	2.945,76
- Inkomsten als zelfstandige		983,15
Totaal van de netto inkomsten	<u>13.068,80</u>	<u>4.912,91</u>
Gezamenlijk belastbaar inkomen	13.068,80	4.912,91

BEREKENING VAN DE AANSLAG

Verrekenende belastingvrije sommen		
- basisbedrag	9.227,09	4.912,91
Basisbelasting	3.621,02	1.228,23
Belastingvermindering		
- op de belastingvrije sommen	2.350,63-	1.228,23-
- bouwsparen (**)	341,00-	
- lange termijnsparen (*)	416,46-	
- Giften	32,43-	1394
Om te slane belasting	480,50	0,00
Verm. vervangingsink. (brug)pens.	242,59-	
Verminderde basisbelasting	237,91	0,00
Hoofdsom	237,91	0,00
Vermindering ontwikkelingsfond-terugname	100,00	1376
Afzonderlijk belastbare inkomsten :		50,00
- beroepsinkomsten:		
	1.983,15 X 25,00 % =	495,79
	1.267,35 X 1,80 % =	22,81
Belasting staat	856,51	50,00
Bedrijfsvoorheffing	1.239,47-	
Saldo staat	382,96-	50,00
Totaal saldo staat		332,96-
Gemeentebelasting	906,51 X 6,9 %	62,55
SALDO		270,41-

BIJLAGE 3 : MODEL VERKLARING OP EREWOORD

Geachte mevrouw, geachte heer,

Waarom deze vragenlijst invullen?

Via deze vragenlijst willen we informatie verkrijgen over je gezinssituatie en de redenen van je opvangvraag. Kinderopvang is er voor alle gezinnen. Om dit mogelijk te maken, hebben gezinnen met bepaalde kenmerken voorrang. Aan wie wij voorrang geven en op welke manier, kan je lezen in ons huishoudelijk reglement.

Hoe gaan wij om met deze informatie?

Je persoonsgegevens gebruiken we alleen voor de kinderopvang, en kunnen op elk moment worden ingekeken en verbeterd.

Deze gegevens worden vernietigd wanneer ze niet meer noodzakelijk zijn volgens de toepasselijke regelgeving. Wij verbinden ons ertoe om de veiligheid en het vertrouwelijke karakter van de persoonsgegevens te waarborgen.

Heeft u nog vragen? Aarzel niet om mij te contacteren.

Naam verantwoordelijke:

VERKLARING OP EER

Ik, ondergetekende, ..., ouder van ....., verklaar het volgende over mijn gezinssituatie:

Ik kan hiervoor bewijzen afleveren.

Datum

Handtekening

☐ Ik zoek kinderopvang omwille van <ul style="list-style-type: none">
☐ werk
☐ sollicitatie
☐ opleiding
☐ inburgering
☐ Ik ben alleenstaande (= niet gehuwd, niet samenwonend)
☐ Mijn partner en ik verdienen samen minder dan 1800 euro netto per maand.
☐ Ik zoek kinderopvang voor mijn pleegkind
☐ Ik zoek kinderopvang in dezelfde opvang van een oudere broer of zus in het gezin
☐ Ik zoek kinderopvang omwille van een gezondheids- of zorgsituatie <ul style="list-style-type: none">
☐ Één van de ouders komt als persoon met een handicap in aanmerking voor belastingvermindering / zorgtoeslag in het Groeipakket
☐ Eén van de ouders heeft verminderde zelfzorg en is voor zelfzorg aangewezen op derden
☐ Het gezin wordt begeleid/ondersteund omwille van sociale of pedagogische redenen
☐ Geen van beide ouders heeft een diploma secundair onderwijs
☐ Eén van beide ouders is het Nederlands voldoende machtig en kan dit bewijzen ENKEL VAN TOEPASSING INDIEN JE OPVANG ZOEKT IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST